

Grécky premiér Samaras opäť zopakoval svoje odhodlanie znížiť dane.

Kam dovedie európsku ekonomiku Moscovici?

Grécky premiér Samaras opäť zopakoval svoje odhodlanie znížiť dane a prisľúbil 30 % zníženie dane na vykurovací olej, ktorú zaviedli ako krízové opatrenie v roku 2012. Takisto chce znížiť hornú sadzbu dane z príjmov fyzických osôb na 32 % a sadzbu korporátnej dane dokonca až na 15 %. Od sľubov k činom je v politike cesta dlhšia ako v pondelok ráno do roboty, ale plamienok nádeje k zmene prístupu ku kríze svieti. Po šiestich rokoch by v Grécku bolo aj načas.

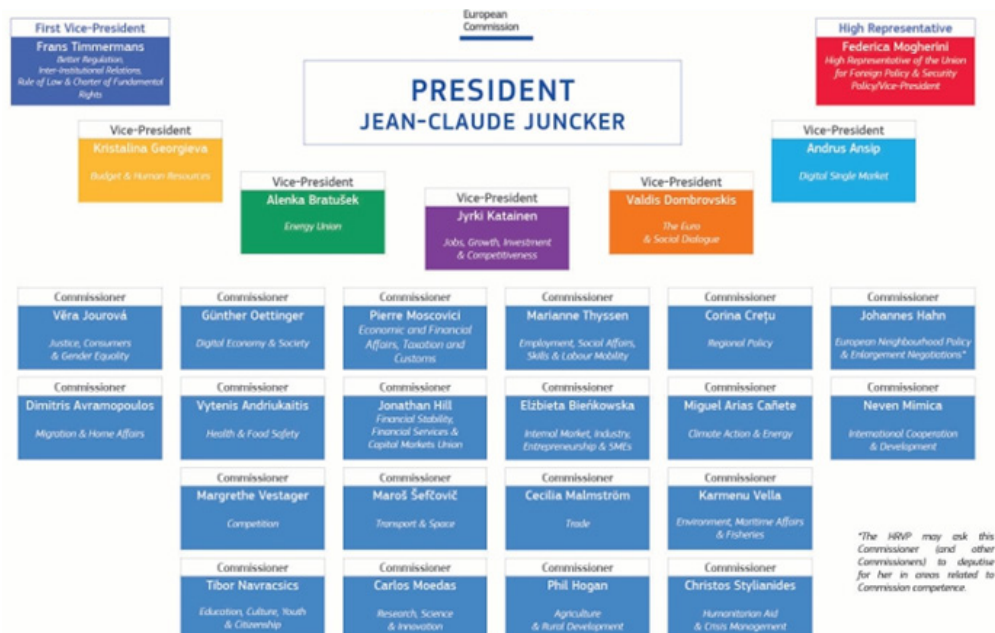
Španielsko po šiestich rokoch hlási po prvý krát rastúce ceny nehnuteľností. Ak ste v roku 2008 zainvestovali do priemerného španielskeho domu, dnes vám na investícii svieti 35 % strata, ale aspoň sa nateraz zastavil zdanlivo nekonečný prepad. OECD dokonca pochválilo Španielsko za doterajšie reformy, ktoré sú vraj oveľa ďalej ako v Taliansku či Francúzsku.

Francúzski politici utrhli hanbu aj tento týždeň. Nielenže Marine Le Pen prvý krát vyhrala prezidentský prieskum, ale minister financií Michel Sapin ohlásil, že nedosiahnu 3 % deficit rozpočtu - ani tento rok, ani ďalší, ani ten po ňom. Údajne sa to podarí až v roku 2017.

Francúzski ministri financií v dosahovaní rozpočtových cieľov od začiatku krízy utrhil kardinálne fiasko. V Európe sa však zlyhania odmeňujú – slabým predsa treba dať šancu! A tak sa predchádzajúci francúzsky minister financií Pierre Moscovici stal pred pár dňami Komisarom pre ekonomiku, financie, dane a clá. Áno, čítate správne. Jeden z personalizovaných symbolov zlého fiškálneho riadenia zasadol na najdôležitejšiu stoličku v celej Komisii.

Stoličky v Komisii nie sú o odbornosti, ale o taktickom mocenskom manévrovani.

Ak ste trochu sledovali predchádzajúce udalosti, nie je to pre vás prekvapenie. Jeho meno v tejto súvislosti znelo často. Stoličky v Komisii nie sú o odbornosti, ale o taktickom mocenskom manévrovani krajín PIIGS a krajín jadra, fiškálnych holubov a jastrabov. Slováci vyfasovali slušné portfólio dopravy, naopak naši západní bratia nezatajili sklamanie. Dostali stoličku pre spravodlivosť, spotrebiteľov a genderovú rovnoprávnosť, ktorá patrí do kategórie „no niečo sme vymyslieť museli, keď ich je 28“. Štvrtina komisárov je staronových.

Centrálna banka Eurozóny trochu prekvapujúco opäť znížila úrokové miery.

Taliansko sa snaží poraziť svoju krízu už 15 rokov a zatiaľ narástol akurát tak dlh.

Vo Venezuele padol nový inflačný rekord 60 % a ekonomika dostáva zabrať.

Najspokojnejší je ale prezident komisie J-C Juncker. Nakoniec sa mu totiž podarilo uhnať viac žien a tak má nová Komisia deväť žien, čo aspoň na chvíľu schladí rozpalené hlavne zbrani bojovníkov za genderové práva, kvóty a porozumenie.

V Komisii sa menia menovky, v ECB úrokové miery. Centrálna banka Eurozóny trochu prekvapujúco opäť znížila úrokové miery. Refinančný úrok poklesol z 0,15 % na 0,05 % a depozitný klesol z -0,1 % na -0,2 %. Cieľom je ale znova nafúknuť bilanciu ECB na úroveň, aká bola v roku 2012. Jedným z prostriedkov má byť nákup aktívami zaistených cenných papierov a dlhopisov. ECB chce rozduchať tento trh, ktorý sa od začiatku krízy v roku 2008 prepadol o 80 %, bližšie detaily chce Draghi zverejniť v októbri. Je to také kompromisné „kvantitatívne uvoľňovanie light“.

Hlasovanie v ECB nebolo jednohlasné, proti bol údajne zástupca Bundesbanky Jens Weidmann. Ten už v júli tento program označil ako problematický a podporujúci socializáciu strát súkromných bánk. Bývalý šéfeconom ECB Jürgen Stark v komentári pre noviny Handelsblatt zase napísal, že ECB svojou monetárnou politikou podstupuje enormné riziko a je na najlepšej ceste stať sa „zlou bankou“, do ktorej ostatné banky odhodia svoje toxické aktíva.

Ako naštartovať ekonomický rast dumajú politici všetkých členských štátov. Napríklad poľský minister financií Mateusz Szczurek navrhol vytvoriť špeciálny fond so skromným objemom 700 miliárd euro. Ten by mal v Európe financovať investície z oblasti energetiky, infraštruktúry a obrany. Poraziť krízu míňaním? Niekedy stačí zodvihnúť kamene a tráva už porastie sama...

Vymíňať sa z krízy je často skloňovaným liekom. Taliansko sa tak snaží poraziť svoju súkromnú krízu už 15 rokov a zatiaľ tam narástol akurát tak dlh. To však nebráni politikom navrhovať túto taktiku zas a znova. Návrhy často smerujú na Nemecko, ktoré ako jediná väčšia krajina spomedzi európskej rodiny má ešte peniaze v peňaženke. Zatiaľ sú však neoblomní. Minulý týždeň to zhrnul Minister financií Schäuble: „Nesmieme sa zaoberať ilúziou, že problémy môžeme vyriešiť míňaním stále viac a viac verejných zdrojov a vytváraním stále vyšších deficitov.“

Jedine na Ostrovoch riešia úplne iné záležitosti. Do referenda o škótskej nezávislosti ostáva už len pár dní a s rastom preferencií zástancov odtrhnutia koreluje aj nervozita premiéra Camerona a množstvo sľubov Škótom. Okrem celej kopy interných problémov pre Britániu by prípadné odtrhnutie bol aj zaujímavý precedens. Pre krajiny ako Španielsko, pre NATO (v Škótsku sú významné námorné a radarové základne) ale najmä pre EÚ. Ako naloží s prípadným novým členom-nečlenom?

Aby sme nezabudli, že zlá a dobrá situácia sú relatívne pojmy a to aj v ekonomike, preskočíme z Európy do Južnej Ameriky. Vo Venezuele padol nový lokálny inflačný rekord 60 % a ekonomika dostáva zabrať. Pred mesiacom národná garda strieľala do protestujúcich vo významnom priemyselnom meste Ciudad Guayana. V továrňach je extrémny nedostatok surovín a súčiastok. Výroba v miestnej automobilke sa prepadla o 85 %. Obyvatelia zablokovali ulice horiacimi pneumatikami. Dôvod? V meste je už tri týždne poškodená kanalizácia a splašky vyrážajú nazad do domov.

Takže nezabudnite. Kým sa dajú problémy spláchnuť, tak je ešte dobre!

Martin Vlachynský
11.9.2014